

In het kort

Voor het samen verkennen van de praktijkkwestie gebruiken we de zogenaamde kaartjesmethodiek die is ontwikkeld door Lisette Munneke en die is beschreven in Van der Velde, Munneke, Jansen, & Dijkers (2020). Bij deze methode bedenken deelnemers als eerste stap zoveel mogelijk oplossingen voor de praktijkkwestie. Daarna probeer je samen uit de oplossingen af te leiden welke oorzaken er zijn voor het probleem.

Opbrengst

De uitkomst is dat je een overzicht hebt van alle mogelijke oorzaken die van invloed zijn op het ontstaan van de praktijkkwestie vanuit verschillende perspectieven.

Aanpak

Je zet bij de kaartjesmethodiek gezamenlijk de volgende stappen:

1. Noteer individueel op de achterkanten van post-its (dus op de kant met de plakrand) zoveel mogelijk oplossingen voor je praktijkkwestie. Benoem één oplossing per post-it. Hiermee ga je door tot jullie geen nieuwe oplossingen meer weten te bedenken.
2. Bekijk gezamenlijk iedere oplossing en noteer op de voorkant van de post-it welke oorzaak de oplossing aanpakt.
3. Organiseer op de tafel of op een muur gezamenlijk de gevonden oorzaken. Welke horen bij elkaar en vormen een categorie? Wat voor categorieën aan oorzaken heb je uiteindelijk? Op welke niveaus zitten die oorzaken? Welke thema's volgen hieruit?

Voorbeelden

We halen als voorbeeld de praktijkkwestie aan uit Van der Velde et al. (2020); het probleem dat Nederlandse toptennissers niet doordringen tot wereldtop

Oplossing	Onderliggend probleem	Aspect
Tennissport meer bij jonge kinderen onder de aandacht brengen zodat er weer meer aanwas komt bij verenigingen van jonge leden	Tennis is een sport die vooral populair is bij 35+, er is weinig aanwas van nieuw talent	Oorzaken op het vlak van de populariteit van tennis en hoeveel mensen nog daadwerkelijk tennissen
Oud-spelers betrekken bij begeleiden van talent	Het ontbreekt op dit moment veel tennissers met talent aan aansprekende voorbeelden.	
Vernieuwen van jeugdopleiding	Doorstroming van jonge talenten stagneert, met een betere jeugdopleiding zou deze stagnatie voorkomen kunnen worden	Oorzaken bij tennissers zelf als het gaat om motivatie, mentaliteit etc.
Creëren van een topsportcultuur	Er is Nederland geen cultuur zoals die nodig is voor topsport, veel sporters ontbreekt het aan een topsportmentaliteit (consequent trainen, afspraken nakomen)	
Investeren in het beter opleiden van trainers	Er zijn trainers zonder (bij) scholing waardoor de kwaliteit van de tennisopleiding niet altijd gegarandeerd kan worden	Oorzaken op het vlak van de wijze waarop getraind wordt
Investeren in nieuwe innovatie en technologie (bijv. aanleg intelligente tennisbaan)	Nederlandse tennissers spelen nog niet voldoende op tempo, moeten fysiek sneller, alerter en technisch vaardiger worden.	

Tips voor de begeleider

Deze werkvorm is in een fysieke bijeenkomst goed te doen door het gebruik van post-its op een muur. In een onlinebijeenkomst zijn wat aanpassingen nodig. Hier kan gebruik worden gemaakt van een virtueel whiteboard waarbij de virtuele post-its georganiseerd kunnen worden.

Per cluster van oplossingen wordt samen gekeken welke onderliggende oorzaken er zijn met de vraag “waar haakt het op aan?” vervolgens worden deze clusters gezamenlijk van een label voorzien; het aspect.

Uitgangspunten

- Een eerste uitgangspunt van deze werkvorm is dat mensen heel goed zijn in het bedenken van oplossingen en dat dit voor hen vaak makkelijker is dan het denken in oorzaken van problemen. We benutten dit vermogen door hen te vragen alvast oplossingen te verzinnen voor een nog niet uitgewerkt probleem.
- Een tweede uitgangspunt is dat onder iedere oplossing een impliciet idee ligt van wat het probleem eigenlijk is. Door deze impliciete ideeën in stap 2 gezamenlijk te verkennen ontstaat een beeld over de aard van de praktijkkwestie.
- Een derde uitgangspunt is dat deze werkvorm helpt om te komen tot een gezamenlijke visie op het praktijkprobleem. Het praktijkprobleem wordt geconstrueerd vanuit de bijdragen van de deelnemers (Duiveman, 2018).

Benodigdheden

- Post-its of virtueel whiteboard (zoals Mural of Miro)
- Muur of tafel
- Pennen